

Aarhus
Symfoni
24/Orkester
/25

Hyldestkoncert
VILDE VIOLINER

27. juni 2024 kl. 17.00
Symfonisk sal • Musikhuset Aarhus

PROGRAM

Antonín Dvorák (1841-1904)

Karneval – koncertouverture (1891)

10 min.

Niccolò Paganini (1782-1840)

Violinkoncert nr. 1 (ca. 1815-18)

40 min.

- 1 Allegro maestoso
- 2 Adagio
- 3 Rondo, Allegro spiritoso

P A U S E

25 min.

Johannes Brahms (1833-1897)

2. sats fra Symfoni nr. 1 (1862-76)

10 min.

Pablo de Sarasate (1844-1908)

Zigeunerweisen (1878)

10 min.

Pjotr Ilitj Tjajkovskij (1840-93)

Danse russe fra Svanesøen (1877)

10 min.

Varighed i alt ca. 105 min.

MEDVIRKENDE

Ari Rasilainen

DIRIGENT

Roman Kim

VIOLIN

Ian van Rensburg

VIOLIN

VILDE VIOLINER

af Christina Blangstrup Dahl

Sæsonens sidste koncert er en hyldest til violinen – generelt såvel som lige her i Aarhus Symfoniorkester. Med denne koncert siger vi nemlig en stor tak til vores koncertmester Ian van Rensburg, som efter mere end 30 år har sin sidste koncert på koncertmesterpladsen. Heldigvis bliver det ikke et farvel: Efter sommerferien sætter Ian sig nemlig ned blandt sine kolleger i førsteviolingruppen.

Derfor spiller vi ved denne sommerkoncert en række værker med koncertmesteren i en særlig hovedrolle. Som spektakulært krydderi har vi inviteret den unge violinvirtuos Roman Kim til at spille Paganinis ekvilibristiske 1. violinkoncert. Velkommen til en koncert med masser af exceptionel musik i violinens tegn.

Dvorák: Karnevalsouverture

Det sidste og det første værk – fra ét fællesskab til et andet: Dvoráks *Karnevalsouverture* var på programmet til den sidste koncert, som Dvorák dirigerede i sit hjemland, før han rejste til USA – og den var også en del af den første koncert, han dirigerede i Carnegie Hall. Også musikken selv handler om individet over for fællesskabet, fortalte Dvorák i en beskrivelse af ouverturen: ”Den ensomme, tankefulde vandrers når byen ved mørkets frembrud, hvor et karneval er i fuld gang. Til alle sider hører vi instrumenternes klingen, blandet med glædesråb og den

uhæmmede munterhed hos folk, der giver deres følelser frit løb i sange og dansemelodier.” Overturens milde midterste del beskriver den ensomme vandrers, mens yderdelene gengiver det festlige karneval. Ligesom i andre af dagens værker spiller violinen en fremtrædende rolle, og koncertmesteren har således en stor solo.

Krig er godt for diktatorer – men den kan faktisk også være god for undertrykte kunstnere. Krigens kan nemlig give dem en undskyldning for at udtrykke de følelser, som de ellers ville være nødt til at undertrykke (der sker som bekendt ingen dårlige ting i et sovjetisk mønstersamfund, så derfor kan man kun være glad). Sjostakovitj beskrev det sovjetiske samfund således i sine erindringer: ”Før krigen var der nok ikke en eneste familie, der ikke havde mistet nogen, en far, en bror, eller hvis ikke en slægtning, så en nær ven. Alle havde nogen at græde over, men man skulle græde tavst, under tæppet, så ingen skulle se det. Alle frygtede alle andre, og sorgen undertrykte og kvalte os. Den kvalte også mig. Jeg var nødt til at skrive om det. Jeg var nødt til at skrive et rekviem for alle dem, der døde, som havde lidt. Jeg var nødt til at beskrive den forfærdelige udryddelsesmaskine og udtrykke min protest mod den. Den syvende og ottende symfoni er mine rekviemmer.”

Paganini: Violinkoncert nr. 1

Violinen fortsætter med at have en hovedrolle – og violinkomponisten par excellence må siges at være Paganini. Få komponister har i den grad udfordret instrumentet og da især instrumentalisterne (der skal nok være en enkelt violinist eller to derude, der mener, at Paganini ikke havde behovet at stille helt så høje krav, som tilfældet er). Samtiden betragtede ham som et vidunder (Schubert fortalte, at hans spil var ”som at høre en engel synge”) – eller det modsatte: Han var så ekvilibristisk, at mange mente, at han måtte have solgt sin sjæl til djævelen for at kunne spille så virtuost. Det kræver i hvert fald næsten overnaturlige evner for at mestre hans værker – og det gælder også den første violinkoncert. Musikken er teatralisk, melodisk – og først og fremmest et udstillingsvindue for, hvad en violinvirtuos kan udrette på instrumentet.

Til denne koncert bliver koncerten spillet af Roman Kim – en solist, der ikke kun har sin ekvilibrisme til fælles med Paganini. Han er dybt fascineret af Paganini og har nærstuderet hans teknik. Og ligesom Paganinis varemærke var det sorte tøj, spiller Roman Kim ofte i scenetøj, som vi sjældent ser i den klassiske koncertsal – eller med et par meget specielle briller, der både tillader ham at koncentrere sig mere og ser forrygende ud på en scene. Han passer således perfekt ind i den solistrolle, som Paganini skabte: Solisten som ekvilibristisk superstjerne.

Bonusinformation: Vi ved ikke nøjagtigt, hvornår koncerten er skrevet. Paganini var nemlig yderst hemmelighedsfuld for ikke at afsløre sine teknikker, og derfor ville han heller ikke udgive sine kompositioner.

Brahms: 2. sats fra 1. symfoni

Brahms' første symfoni blev først til efter et årtier langt tilløb – så anstrengende var det at stå i skyggen af en af musikhistoriens største komponister, Beethoven. Ventetiden var imidlertid godt givet ud; resultatet blev nemlig en helt vidunderlig symfoni, hvor vi har plukket anden sats til denne koncert. Satsen stråler af lys og luft; et fortrøstningsfuldt åndehul midt i de højdramatiske ting, vi ellers har på programmet i dag. Hos Brahms er der også et væld af følelser i musikken, men de er hele tiden holdt i skak af en ”civiliserethed”, som måske er det, der for alvor kendetegner Brahms mere end noget andet: Hans musikudfoldelse er altid behersket, selv når den er allermest inderlig og hjerteskerende.

P. de Sarasate: Zigeunerweisen

I 1800-tallet var man dybt fascineret af ”det eksotiske” – hvad enten det var musik fra Asien, Østeuropa eller Mellemøsten. Den spanske flamenco er et kendt eksempel – og et andet er den ungarske ”sigøjnermusik”, der er tæt vævet sammen med den ungarske folkemusik. Det gælder også i *Zigeunerweisen*. Det betyder ganske vist ”sigøjnerviser”, men musikken er faktisk udelukkende ungarsk folkemusik – det vidste man bare ikke i Vesten,

hvor det hele lød lige eksotisk. Værket er et af violinvirtuosernes helt store favoritter, og det forstår man godt: Det er sjældent, at et værk i den grad tillader solisten ikke bare at vise sin virtuositet, men også boltre sig i et hyperromantisk, skiftevis melankolsk og temperamentsfuldt landskab.

Tjajkovskij: Danse russe fra Svanesøen

Den russiske dans fra *Svanesøen* har en lidt usædvanlig tilblivelseshistorie.

Den var nemlig oprindeligt ikke en del af balletten. I årene efter ballettens premiere tilføjede Tjajkovskij imidlertid stykker til balletten, når en ny ballerina kom til og bad om at få en solo. Det korte værk er lige virtuost for ballerinaen og soloviolinen og trækker i høj grad på Ruslands folkemusikalske toner.

Rigtig god koncert – tak for en dejlig sæson og på gensyn i den næste.

Vær med til at støtte
AARHUS SYMFONIORKESTER
Bliv medlem af
Aarhus Symfoniorkestets Venner

Husk at
venneforeningen holder
gratis optakt for alle før
hver torsdagskoncert.
Se programmet på
www.asov.dk

Optaktsholderne er forskere, musikformidlere
eller musikere fra Aarhus Symfoniorkester

Medlemskab giver
fri adgang til særlige
prøver/generalprøver,
gratis medlemsblad
samt uvurderlig støtte
til byens orkester.

Meld dig ind på
www.asov.dk
eller ved henvendelse til formand
Tove Christensen, dr. med.
asov.tc@gmail.com

Ari Rasilainen DIRIGENT

Den finske dirigent Ari Rasilainen er uddannet violinist og har siddet i det finske radiosymfoniorkester og Helsingfors Stadsorkester inden han skiftede til dirigentfaget. Han har studeret under den kendte finske dirigent Jorma Panula, der også var Aarhus Symfoniorkesters chefdirigent i perioden 1973-76, og i 1989 vandt Rasilainen andenpræmien i den prestigefyldte Malko dirigent-konkurrence, hvorefter hans karriere for alvor tog fart.

Han har fungeret som førstedirigent for den finske Lappeenranta Orkester og det norske radiosymfoniorkester, og har været chefdirigent for Jyväskylä symfonien, Pori Sinfonietta og

Staatsphilharmonie Rheinland-Pfalz Orkester, hvor han også var musikchef, samt Südwestdeutsche Philharmonie Konstanz. Derudover har han fungeret som 1. gæstedirigent i Aalborg Symfoniorkester og har dirigeret alle de førende skandinaviske orkestre – samt et utal af store orkestre på tværs af Nord- og Sydeuropa.

Rasilainen har indspillet siden 1982 og med mere end 70 udgivelser på forskellige pladeselskaber (eks. Sony, Finlandia Records, Apex, CPO, Naxos) har han dækket et bredt repertoire af klassisk musik, inklusiv alle Kurt Atterbergs symfonier og størstedelen af landsfællen Aulis Sallinenens symfoniske materiale.

Ian van Rensburg VIOLIN

Ian van Rensburg er født og opvokset i Sydafrika og begyndte at spille violin som 7-årig, samtidig med at han fik klaverundervisning. I 1984 vandt han førsteprisen i Cape Town Symphony Orchestra's 70th Anniversary Violin Competition og fik herefter et stipendium til at studere på Juilliard School of Music i New York ved Dorothy DeLay og Naoko Tanaka. Han afsluttede her sit studium med Bachelor og Master of Music-grader i 1986. Herefter tog Ian van Rensburg undervisning hos Gerhard Schulz i Wien, indtil han fik en stilling som 1. koncertmester ved Stadttheater Giessen, hvor han var 1988-1992. Siden

1993 har Ian van Rensburg været ansat hos Aarhus Symfoniorkester som 1. koncertmester. Han har tillige virket som koncertmester i mange orkestre, herunder ORF Wien, Rotterdam Philharmonisch Orkest, Adelaide Symphony, Orquestra Metropolitana Lissabon, Aalborg Symfoniorkester, Südwestdeutsche Philharmonie Konstanz og Südwestfälische Philharmonie Hilchenbach. Ian van Rensburg har optrådt som solist i mange sammenhænge, herunder ofte med Aarhus Symfoniorkester, og han er tillige en meget aktiv kammermusiker.

Roman Kim VIOLIN

Den kasakhstanske violinist Roman Kim er et fænomen. Han har – ligesom så mange andre solister i den klassiske verden – vundet talrige konkurrencer og spillet på mange af de store scener. Men han har også stor succes på YouTube med sine indspilninger af musik, der forekommer fuldstændig umulig at spille. Han kan således spille alle stemmer i Eine kleine Nachtmusik på én gang, og han spiller også både Bachs Air og Beethovens Skæbnesymfoni – igen for soloviolin. Det virker aldeles uladsgørligt, og på den måde har han mange fællestræk med aftenens komponist, Paganini – og han blev da også sammenlignet med komponisten, da han debuterede i Philharmonie Köln med Paganinis første violinkoncert.

Kölner Stadt Anzeiger skrev: ”Kim demonstrerede et hekseri, som fik de besøgende i Köln Philharmonie til at springe op fra deres stole. [...] Ingen anden vil sandsynligvis kunne skabe flere toner og ekstravagancer på fem minutter.” Paganini er i det hele taget fascineret af Paganini og har nærstuderet den legendariske virtuos’ teknik.

Roman Kim er uddannet på konservatorierne i Moskva og Köln, og Jimi Hendrix er en anden af hans store inspirationskilder. Han spiller på en Guarneri violin fra 1695, udlånt af Deutsche Stiftung Musikleben.

KONCERTBESÆTNING

VIOLIN I

Ian van Rensburg
Cristian Chivu Ivan
Johanna Tolvanen
Thea Clemson Andersen
Todd Cadieux
Matthias von Niessen
Matthias Gahl
Nadia Kornilova
Hayato Ishibashi
Theo Dan, kontrakt
Olga Rosca Marcov, kontrakt
Selma Milling, assistent

VIOLIN II

Sarah Foldager
Marta Wisniowska-Mruk
Birgitte Bærentzen Pihl
Erik Søndergaard Jensen
Vibeke Lund Nielsen
Søs Nyengaard
Pernille Jönsson Nüchel
Nefelina Musaelyan
Peter Clemson Steensgaard
Violina Petrova, assistent

BRATSCH

Luminita Marin
Zane Kalnina
Nikolaj Lind Pedersen
Christine Hagge Larsen
Lars Kvist
Lise Pehrson
Eva Paulin
Morten Møller, assistent

CELLO

Eugene Hye-Knudsen
Brian Friisholm
Jens Lund Madsen
Ananna Lützhøft
Fang-Yu Liang
Chiao-Hui Hwang

KONTRABAS

David McIlpatrick
Samuel Beck-Johnson
Christian Jørgensen
Frank Christensen

FLØJTE

Lena Kildahl Larsen
Judith Wehrle
Neus Signes Llinares, assistent

OBO

Oliver Nordahl
Malene Bjerg Poulsen
Lisa Anna Gross

KLARINET

Mathias Vik Kjøller
Vibeke Kærsgaard Lembcke
Kristian Flagstad

FAGOT

Maksim Karpinskii
Eric Beselin
Anrijs Ivanovskis, assistent

HORN

Flemming Aksnes
Hector Manuel Escudero Aguilar
Jari Kamsula
Maties Carbonell, assistent

TROMPET

Kim Hansen
Anders Kildahl Larsen

BASUN

Christian Tscherning Larsen
Joshua Coll Tulloch, assistent

BASBASUN

Sander Emanuel Torell Gimle, assistent

TUBA

Jonathan Borksand Hanke

PAUKER

Nikolai Petersen

SLAGTØJ

Anders Lynghøj
Malte Vendelby, kontrakt
Jonas Weitling, assistent

HARPE

Sophia Warczak, assistent

BLIV FADDER

Kontakt os på tlf. 89 40 90 90 / symfoni@aarhus.dk

Aarhus Symfoniorkesters Fond består af individuelle fadderskaber fordelt på fonde, virksomheder og privatpersoner. Den selvstændige fond støtter orkestrets arbejde ved tilskud til instrumenter, turnéer, CD-indspilninger og lignende.

- » A. Enggaard A/S
- » Advokaterne i Jyllandsgården A/S
- » Alice Madsen
- » AVK Holding
- » Bech-Bruun
- » Bendt Almvig, arkitekt maa
- » BoostPLM
- » C.F. Møller Danmark A/S
- » CHD Holding A/S
- » Comwell Aarhus
- » Danske Bank
- » Dansk Erhvervsprojekt A/S
- » Dansk Musiker Forbund
- » EDC Erhverv, Poul Erik Bech Aarhus
- » Formuepleje A/S
- » FO-Aarhus
- » Gorrissen Federspiel
- » Holst, Advokater
- » Juhl-Sørensen Pianohandel
- » Jyske Bank
- » Ingerlise Petri
- » Kjeld Sachmann
- » Kosan Gas A/S
- » Middelfart Sparekasse
- » Nordea
- » PDS Kapitalforvaltning ApS
- » Pressalit Holding
- » PricewaterhouseCoopers
- » RSM Danmark
- » RSM Danmark – Personale foreningen
- » Schouw & Co A/S
- » Selskabet af 4. oktober 1944 A/S
- » Steffen Ebdrup Invest Aps
- » Stormagasinet Salling
- » Støtteforeningen FHH
- » SYDBANK
- » Todbjerg Busser A/S
- » torbenbrandi – projektudvikling
- » Vilhelm Kiers Fond
- » Aarhus Oliefabriks fond for almene formål
- » Aarhus Symfoniorkesters Venner
- » Aarhus Universitets Forskningsfond
- » Aarhus Stiftstidendes Fond

Særlig privat giver:
Keld Heine Mortensen

Velkommen til Klassisk bureau – siden 2021 et netmedie for klassisk musik

Klassisk bureau bringer bl.a. interviews og album- og koncertanmeldelser. Læs en anmeldelse af denne aftens koncert på www.klassiskbureau.com.

Rachel Einarsson
Klassisk bureau

Og tilmeld dig gerne sidens nyhedsbrev – send en mail til rachel@klassiskbureau.com.

God fornøjelse!

Bare koncentrer dig om musikken

Bagefter skal vi nok opdatere dig med de **vigtigste nyheder**

Jyllands-Posten

TRISTAN OG ISOLDE

DIREKTE FRA FESTSPILLENE
I BAYREUTH

29. august

Wiener Sängerknaben

22. september

The Infernal Comedy

Oplev John Malkovich

29. september

Voces8

17. november

Niels Klims underjordiske rejse

Søren Sætter Lassen
& Trio con Brio

16. marts

Københavns Drengkor

Matthæuspasjonen

13. april

→ musikhuset.dk